

Val '94

Lønarniðurskurður við lóg minkar kappingarförð, tí vit steðga upp teknologiskt, fastahalda nøgdarmentalitetin og missa í kvaliteti og prísi, sigur Atli Dam, sum undrast á at tveir fakfelagsleiðarar lata seg draga upp á trád:

Borgarligu blinda fakfelagsleiðarar og síggja sær fong

Havi í aðrari grein umrøtt øgiliga fólkalokstrýtið í farandi samgongu um lóg- arfestan lønarniðurskurð, sum eisini sambandsflokkin og gamla sjálfstýrið søgdu seg taka undir við.

Nú leggja teir til brots av nýggjum, nú skulu teir vinna meiriluta til flokkar, sum megna at fáa 30–40% lønarniðurskurð ígjøgnum við lóg, og lægð nokk fáa teir fakfelagsumboð til at greiða sær vegin.

Her hugsi eg ikki einans um álitid: »Karmar fyri færoyskari vinnu«, har tveir fakfelagsleiðarar lata seg blinda til at lesa lækking í kostnaðarstöði, hóast bert er talan um lønarlækking, men eins nógv um, at teir í hatur- og hevnisrindum royna at syndra einasta veruliga løntakaraflokkinn.

Eydnast teimum at taka umboð frá javnaðarflokkinum, gerst hetta annaðhvørt tey sjálvi ella fólkalokkurin og sambandið fáa umboðið, ein beinleiðis stuðul til hesar báðar flokkar. Hetta viðganga tey eisini sjálvi, tí tey siga seg stuðla eithvørt landsstýri.

At tey so ímynda sær, at landsstýrið – uttan mun til hvør velur tað – skal verða eitt »magistratsstýri«, t.v.s. stýri við lufallsligari umboðan eftir umboðanini á tingi – so er tað onki uttan ein hvørvisjón (naivt).

Tey verða fullspottað av borgarligu flokkunum, og spotta seg sjálvi hendir tað, sum ikki er lítið sannlíkt, at javnaðarflokkurin missir umboð til ein borgarligan flokk meðan tey sjálvi lita

og onga umboðan fáa, tí eykamenn resta í.

Havi tosað við fleiri, sum stuðlaðu uppstilling fakfelagsleiðaranna, men nú kenna seg lumpað, tí tey vistu ikki at fakfeløgini ikki tóku undir, men nýddu tey at stilla upp sum privatpersónar. Hesi siga seg ikki hava ætlað at lata seg misnýta sum jarnbrot at rudda vegg fyri einum borgarligum stýri.

Men falskt skjaldramerki er túsund ára gamalt í stríði.

Avoldaður búskaparpolitikkur

Verjan ímóti lønarniðurskurði við lóg liggur í einum sterkum javnaðarflokki, sum hevur ávirkan.

Vit mugu gerast betri og

kappingarförari í framleiðslu og dugnaligari marknaðarföring og sølu.

Hetta ásanna nú allir flokkar, ja sjálvt Edmund Joensen hevur sum høvuðsboðskap eina avskrift av tí, sum javnaðarflokkurin so sterkt bar fram til seinasta val um hetta.

Men Edmund og fólkaloksmenninir eins og aðrir sokallaðir vinnulívmenn trúgva ikki uppá seg sjálvar ella færoyingar, tí balla teir lønarniðurskurðin inn í nakkað teir kalla kostnaðarstöðið, sum eisini fevnir um leiðslukostnað og teirra egna SEV, men tað er og verður bert lønarniðurskurður teir halda nyttar.

Teir royna at billa fólki inn, at tað ber til at hækka reallønina um skatta- og

lønarlækking, hóast allar búskaparligar útrokningar sýna, at reella skattatrytið má økjast av lønarskerjing. Tí hava teir drigið tey bæði fakfelagsumboðini upp á trád.

Búskaparpolitikkur, sum byggir á, at kappingarförð fyrst og fremst skal fáast burtur úr lønarsparingum er avoldaður, tí hann hevur sum fyrirteytir:

- * óavmarkaðar rávørurnøgdir
- * óavmarkaðar marknaðarmøguleikar
- * teknologiska uppsteðgan
- * stórdrift
- * at vinna í nøgd tað, sum mist verður í kvaliteti og prísi.

Borgarligi búskaparpolitikkurin er andsøgn til:

- * tryggja framleiðslu
- * avmarkaðu rávørurnøgdirnar
- * kappingina á markaðinum (har lond við nógv-ari og minniverdari rávørur men litlari løn sigrar)
- * umhvørvisábyrgd og medvit

Nógvir arbeiðsgevarar á- sanna, at patentmedisinir eru ónýttligar og beinleiðis skaðiligt. Úr »Karmar fyri færoyskari vinnu«: »Góðskustrategiini er góð ringrás, meðan prísstrategiini í longdini gerst ein ónd ringrás«.

Kortini hoyrir tú oftari og oftari vendingina: »Tú skalt arbeiða fyri tína løn«, sum heldur rø uppundir, at »Tú

ert ikki løn tína verd/verð- ure«.

Ringja ongar klokur hjá fakfelagsfólkinum, sum nú kasta saman við fólkalokkinum og sambandsflokkinum?

Tí hesir avdúka beinleiðis ætlanir sínar, sum eru:

- * at bróta niður samhaldsfasta samfelagið
- * at knúska fakfelagsrørslurnar (samanber New Zealand, har tað eftir lønarlækkingina er bannað at gera sáttmálar millum fakfeløg og arbeiðsgevarar).

Hvat verður meira til flakafólk og fiskimenn aftan á hesa samgongu ímillum ávisar fakfelagsleiðarar og fólkalokkin og sambandsflokkin? Snøgt sagt onki!

Hesi fakfelagsfólk (sum tó vóru noydd at stilla upp sum privatfólk) vóru ikki nøgd við, at javnaðarflokkurin so ofta hevði bjargað teimum, tá tey høvdu rent seg fóst (sum Kr. himmalferðardag 1985), men kravdu nú, at javnaðarflokkurin ósakliga skuldi lata seg brúka ímóti samfelagnum og samhaldsfe- stinum, t.d. »Hinum samhaldsfasta« hjá eldri borg- arum.

Men javnaðarflokkurin kann aldri gerast »marionettur« (spældukka) hjá ávisum fakfelagsfólki!

Atli P. Dam,

Vit mugu steðga fólka- flytingini av landinum

Gongdin í samfelagnum seinastu árin við fleiri bankakreppum og minkandi fiskitalfeingi hava ført til, at serliga tey ungu og barnafamiljurnar í stórum tali flýggja av landinum undan tí alt ov høga skattatrystinum, arbeiðsloysinum og eini alt ov høgari sethúsaskuld, samanborið við útgjaldið frá arbeiðsloysiskipanini. Hetta er ein sera manninkandi stöð, okkara ungu og arbeiðsleysu annars eru komin út í. Tað er tí alneyðugt, nú tað sær út til at niðurgongdin er steðgað, og vit hóma eina líta framgongd aftur í samfelagnum, at vit nú við tað sama fáa lækkað skattatrytið og sethúsaskuldina, samstundis sum útgjaldið til tey arbeiðsleysu verður hækkað, so at samsvar er millum inntøku og útreiðslur. Hetta er einasta loysn, um vit vilja steðga fólkaflýtingini.

Skattatrytið skal lækkað

Javnaðarflokkurin ásannar,

at skattatrytið er ov høgt, og tí vil flokkurin fara undir at lækka skattin hjá lág- og miðalinntøkunum. Mál okkara er tó at allar inntøkur á javnt við fólkapensjóns- upphæddina verða skatt- friar, meðan øll verða skatt- að av allari inntøku oman fyri grundupphæddina hjá fólkapensjónistunum.

Ein tilfík broyting vil lætta munandi um hjá okkara gomlu og lág- og miðalinn- tøkunum.

Samsvar má fáast millum inntøku og sethúsaskuldina

Fyri at fáa samsvar millum inntøkuna og sethúsaskuld- ina hjá tí einstaka húsar- haldinum, skal rentan hjá húsalánsgrunninum mun- andi niður, samstundis sum grunnurin fær heimild at bjarga húsum undan tving- silssølu við at keypa onnur lán í húsum fyri marknaðarprís, og gera nýggjar avtalur við sethúseigarar

um afturgjald, sum báðir partar kunnu liva við.

Lágløntum barafamiljum skal tryggast rímuligt út- boð av leigubýlum.

Arbeiðsloysiskipanin skal fíggjast við lántøku

Arbeiðsloysið er vordið ein sannur samfelagstrupul- leiki, og er tað bráðneyðugt at styrkja skipanina við lán- tøkum, sum hitt almenna veð- heldur fyri, fyri at tryggja fíggjartørvin komandi tíð- ina.

Til arbeiðsloysið minkar aftur, verður neyðugt at av- taka rullandi útgjöldini. Javnaðarflokkurin vil ar- beiða fyri, at tað almenna, sum frálíður, beinleiðis fer inn í fíggjina av arbeiðs- loysiskipanini.

Flokkurin má eisini ar- beiða fyri at útvega teimum mongu arbeiðsleysu út- búgvingar- og arbeiðstil- boð.

Umráðandi at velja javnaðarflokkinn

Skal tað eydnast javnaðar- flokkinum at lækka skatta- trytið, minka um sethúsa- skuldina, betra um fíggjar- stöðuna hjá arbeiðsloysis- skipanini og avtaka rullandi útgjaldið, er umráðandi ikki at sita heima 7. juli, men fara á val og velja javnaðar- flokkinn.

Poul Andrias Joensen, vøleyni javnaðarflokksins í Eysturoy